

Το χρηματοδοτικό μέσο Natural Capital Financing Facility (NCFF): επενδύοντας στο φυσικό κεφάλαιο για την ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

Κατερίνα Κουτσοβούλου
Ελληνική Task Force για το πρόγραμμα LIFE, Πράσινο Ταμείο

Μηχανισμός Χρηματοδότησης Φυσικού Κεφαλαίου

Η ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας και η προσαρμογή στην αλλαγή του κλίματος απαιτεί αυξημένες επενδύσεις στο φυσικό κεφάλαιο.

Για τον σκοπό αυτό, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνεργάστηκαν για τη δημιουργία του Μηχανισμού Χρηματοδότησης του Φυσικού Κεφαλαίου (NCFF), ενός χρηματοδοτικού μέσου που υποστηρίζει έργα που αφορούν τη βιοποικιλότητα και την προσαρμογή του κλίματος μέσω προσαρμοσμένων δανείων και επενδύσεων, με την εγγύηση της ΕΕ.

Μηχανισμός Χρηματοδότησης Φυσικού Κεφαλαίου

- ❑ Από κοινού πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.
- ❑ Διαχειρίζεται από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.
- ❑ Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνεισφέρει € 50 εκατ. ως εγγύηση και χρηματοδοτεί τον μηχανισμό στήριξης (€ 10 εκατ.) για την περίοδο 2014-2021.
- ❑ Μηχανισμός στήριξης - για την οικοδόμηση δυναμικού και την προετοιμασία των έργων.
- ❑ Υπολογίζεται ότι θα χρηματοδοτηθούν 9-12 έργα την περίοδο 2014-2021.
- ❑ Μέχρι σήμερα έχουν εγκριθεί 4 έργα.

Συνεισφορά στους στόχους του LIFE

- συμβάλει στην εκπλήρωση των στόχων του προγράμματος LIFE, ιδίως σε σχέση με τους τομείς προτεραιότητας «Φύση και βιοποικιλότητα» του υποπρογράμματος LIFE «Περιβάλλον» και «Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή» του υποπρογράμματος LIFE «Δράση για το Κλίμα», χρηματοδοτώντας αρχικές επενδύσεις και λειτουργικά έξοδα για προσοδοφόρα και αποδοτικά έργα που προωθούν **τη διατήρηση, την αποκατάσταση, τη διαχείριση και την αναβάθμιση του φυσικού κεφαλαίου προς όφελος της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής**
- προσφέρει τη δυνατότητα βελτίωσης της σχέσης κόστους-αποτελεσματικότητας του προγράμματος LIFE μέσω της μόχλευσης και της συμπληρωματικότητας
- συμβάλλει στην οικοδόμηση πιο μακροπρόθεσμου δυναμικού σε μια καινοτόμο και βιώσιμη δραστηριότητα εμπορικής χρηματοδότησης

Μηχανισμός Χρηματοδότησης Φυσικού Κεφαλαίου

- Ο στόχος είναι να φανεί ότι τα έργα φυσικού κεφαλαίου μπορούν να παράγουν έσοδα ή να μειώσουν έξοδα, ενώ παράλληλα επιτυγχάνουν τους στόχους για τη βιοποικιλότητα και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
- Περιλαμβάνουν λύσεις βασισμένες στο οικοσύστημα σε προκλήσεις που σχετίζονται με τη γη, το έδαφος, την δασοκομία, τη γεωργία, τα ύδατα και τα απόβλητα

Δομή του χρηματοδοτικού μέσου

- η υλοποίηση του χρηματοδοτικού μέσου ανατίθεται στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων με τη μέθοδο της έμμεσης διαχείρισης
- συνδυάζει την άμεση και έμμεση χρηματοδότηση έργων μέσω δανείων, ιδίων κεφαλαίων και ενός σκέλους εγγυήσεων
- παρέχεται μέσο τεχνικής στήριξης, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα έργα θα φθάνουν σε επαρκές στάδιο ωρίμανσης για να χρηματοδοτηθούν
- περιλαμβάνει μηχανισμό επιμερισμού των κινδύνων με την ΕΤΕπ, διότι τα έργα που υποστηρίζονται από τον ΜΧΦΚ θα είναι έργα στα οποία κατά κανόνα δεν επενδύει η ΕΤΕπ, είτε επειδή είναι πολύ μικρά είτε επειδή ο υψηλός κίνδυνος που ενέχουν δεν συνάδει με την αξιολόγηση AAA της τράπεζας.

Κατηγορίες έργων

- ❑ Πληρωμές για οικοσυστημικές υπηρεσίες
- ❑ Πράσινη Υποδομή
- ❑ Αντισταθμιστικές δραστηριότητες για τη βιοποικιλότητα
- ❑ Καινοτόμες επενδύσεις υπέρ της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής

Πληρωμές για οικοσυστημικές υπηρεσίες

- Έργα που περιλαμβάνουν πληρωμές για τα οφέλη από το φυσικό κεφάλαιο. Κατά κανόνα, είναι μια εθελοντική μικρής κλίμακας διμερή συναλλαγή με επακριβώς καθορισμένο αγοραστή και πωλητή οικοσυστημικής υπηρεσίας.
- Βασίζονται στην αρχή «ο επωφελούμενος πληρώνει», καθώς οι ενισχύσεις καταβάλλονται για να διασφαλιστούν κομβικές οικοσυστημικές υπηρεσίες.

Παραδείγματα: προγράμματα για την προστασία και τη βελτίωση της δασοκομίας, της βιοποικιλότητας, για να μειωθεί η ρύπανση σε έδαφος και ύδατα

Πράσινη Υποδομή

Τα έργα Πράσινης Υποδομής έχουν τη δυνατότητα να παράγουν έσοδα ή να εξοικονομούν δαπάνες στο πλαίσιο της παροχής αγαθών και υπηρεσιών, όπως η διαχείριση υδάτων, η ποιότητα του αέρα, η δασοκομία, η αναψυχή, ο έλεγχος πλημμυρών/διάβρωσης/πυρκαγιών, η επικοινωνία και η αυξημένη ανθεκτικότητα στις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής.

Παραδείγματα: πράσινες στέγες, πράσινοι τοίχοι, τα συστήματα επαναχρησιμοποίησης των ομβρίων υδάτων συλλογής / νερού με βάση το οικοσύστημα, η αντιπλημμυρική προστασία και τον έλεγχο της διάβρωσης

Ορισμός: Η Πράσινη Υποδομή είναι ένα στρατηγικά προγραμματισμένο δίκτυο φυσικών και ημιφυσικών περιοχών, καθώς και άλλων χαρακτηριστικών στοιχείων του περιβάλλοντος, ο σχεδιασμός και η διαχείριση του οποίου αποσκοπούν στην παροχή ευρέος φάσματος οικοσυστημικών υπηρεσιών. Το εν λόγω δίκτυο περιλαμβάνει χώρους πρασίνου (ή γαλάζιου, προκειμένου για υδάτινα οικοσυστήματα) και άλλα φυσικά χαρακτηριστικά στοιχεία των χερσαίων (συμπεριλαμβανομένων των παράκτιων) και των θαλάσσιων περιοχών. Στην ξηρά συναντάται ΠΥ σε αγροτικό και αστικό περιβάλλον.

Αντισταθμιστικές δραστηριότητες για τη βιοποικιλότητα

- ❑ Πρόκειται για δραστηριότητες διατήρησης που έχουν στόχο να αντισταθμίσουν την αναπόφευκτη βλάβη που προκαλούν στη βιοποικιλότητα τα αναπτυξιακά έργα μετά την ολοκλήρωσή τους.
- ❑ Βασίζονται στην αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», καθώς οι δραστηριότητες αντιστάθμισης πραγματοποιούνται για λόγους συμμόρφωσης ή για την άμβλυση του κινδύνου επιπτώσεων στη φήμη.
- ❑ Τα έργα που υλοποιούνται για να αντισταθμιστούν οι βλάβες σε βάρος των περιοχών Natura 2000 δεν είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του ΜΧΦΚ.

Παραδείγματα: ταμείο αποζημίωσης για on-site και off-site έργα αποζημίωσης

Καινοτόμες επενδύσεις υπέρ της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής

Πρόκειται για έργα που αφορούν την προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών, κυρίως από ΜΜΕ, τα οποία αποσκοπούν στην προστασία της βιοποικιλότητας ή στην αύξηση της ανθεκτικότητας των τοπικών κοινοτήτων και άλλων επιχειρηματικών τομέων.

Παραδείγματα: βιώσιμη δασοκομία, γεωργία, υδατοκαλλιέργεια, οικολογικός τουρισμός

Οι τελικοί δικαιούχοι θα πρέπει

- ❑ να αποδείξουν ότι τα έργα έχουν θετικό αντίκτυπο στην κατάσταση και στην ανθεκτικότητα του οικοσυστήματος, και στην παροχή οικοσυστημικών υπηρεσιών
- ❑ να καθιερώσουν νέα επιχειρηματικά πρότυπα για τη διαχείριση φυσικού κεφαλαίου στις προαναφερόμενες κατηγορίες, όπως
- ❑ να πληρούν ένα από τα ακόλουθα κριτήρια:
  - προώθηση της διατήρησης, της αποκατάστασης, της διαχείρισης και της αναβάθμισης των οικοσυστημάτων, μεταξύ άλλων μέσω λύσεων που βασίζονται στο οικοσύστημα και εφαρμόζονται στους τομείς της γης, του εδάφους, της δασοκομίας, της γεωργίας, της υδατοκαλλιέργειας, του νερού και των αποβλήτων,
  - προώθηση προσεγγίσεων με επίκεντρο το οικοσύστημα που παρέχουν τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις και στις τοπικές κοινότητες να αντιμετωπίζουν αναγνωρισμένους κινδύνους που συνδέονται με τις τρέχουσες και αναμενόμενες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, μεταξύ άλλων μέσω αστικών, αγροτικών και παράκτιων έργων πράσινης υποδομής.

Έργα που χρηματοδοτούνται

Τίτλος: Irish Sustainable Forest Fund

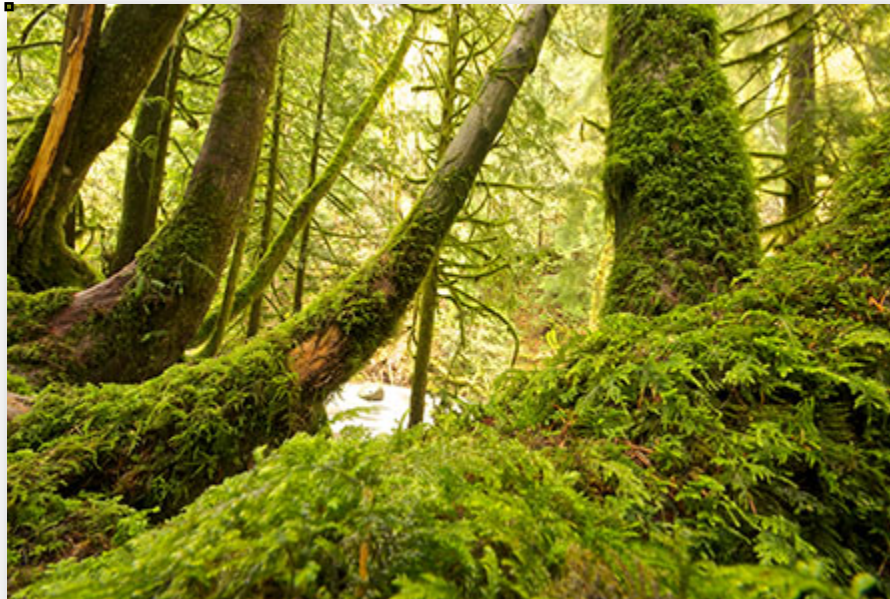
Φορέας Υλοποίησης: SLM Partners LLP

Έναρξη έργου: Μάρτιος 2018

Προϋπολογισμός έργου: 12,5 Μ€

Σκοπός έργου: Το έργο θα συμβάλει στην αύξηση της βιοποικιλότητας σε περιοχές όπου εισάγονται αυτοφυή πλατύφυλλα δένδρα και ως αποτέλεσμα της διαχείρισης των δασών με το σύστημα δασοκομίας συνεχούς κάλυψης.

Το Ταμείο SLM Silva είναι ένα εξειδικευμένο ταμείο που εστιάζει στην αειφόρο δασοκομία στην Ιρλανδία. Η στρατηγική του ταμείου είναι η απόκτηση ημι-ώριμων φυτειών και η μετάβαση αυτών των δασών σε διαχείριση «Δασών συνεχούς κάλυψης» ή «πλησίον της φύσης», μια εναλλακτική λύση στο ευρέως χρησιμοποιούμενο σύστημα αποκατάστασης με ένα μόνο είδος. Η δασοκομία συνεχούς κάλυψης διατηρεί μόνιμη δασική κάλυψη και προωθεί μια μικτή δασική δομή. Πρόκειται για ένα εμπορικά βιώσιμο μοντέλο διαχείρισης που προάγει τη βιοποικιλότητα, την υγεία του εδάφους και την αξία του τοπίου.

Έργα που χρηματοδοτούνται

Τίτλος: Natural Capital investments for Croatia

Φορέας Υλοποίησης: HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK (HBOR)

Έναρξη έργου: Μάρτιος 2018

Προϋπολογισμός έργου: 15 Μ€

Σκοπός έργου: Χρηματοδότηση έργων που εκτελούνται από μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, από τοπικές αρχές, με στόχο την προώθηση της βιοποικιλότητας, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τις επενδύσεις σε πράσινες υποδομές και άλλες δραστηριότητες που είναι επιλέξιμες για το NCFE

Η εν λόγω πράξη συνίσταται στη χορήγηση πιστώσεων μέσω ενός «επενδυτικού δανείου πολλαπλών δικαιούχων». Η HBOR, με την εμπειρία της και την κατανόησή της για την κροατική αγορά, θα προσφέρει μικρότερα δάνεια σε έργα που επενδύουν στον τομέα της διατήρησης, της αποκατάστασης και της προσαρμογής στη φύση, όπως ο οικολογικός τουρισμός, η αειφόρος γεωργία και η δασοκομία ή η πράσινη υποδομή για τις πόλεις. Η επιχείρηση είναι ιδιαίτερα σημαντική στην Κροατία λόγω της πλούσιας βιοποικιλότητας της και της σημαντικής συμβολής της στο δίκτυο Natura 2000.

Έργα που χρηματοδοτούνται

Τίτλος: Athens – Green infrastructure for urban resilience

Φορέας Υλοποίησης: MUNICIPALITY OF ATHENS

Έναρξη έργου: Δεκέμβριος 2018

Προϋπολογισμός έργου: 5 Μ€

Σκοπός έργου: Το έργο συνίσταται στην υποστήριξη της υλοποίησης λύσεων προσαρμογής βασισμένων στη φύση που περιγράφονται στη στρατηγική ανθεκτικότητας των Αθηνών για το 2030 για την ενίσχυση της συνολικής ανθεκτικότητας της πόλης στην κλιματική αλλαγή.

Το NCFF θα χρηματοδοτήσει και θα υποστηρίξει την ενσωμάτωση των πράσινων στοιχείων στην αποκατάσταση των δημόσιων πλατειών και των δρόμων, θα δημιουργήσει πράσινους διαδρόμους μεταξύ των διαφόρων πράσινων περιοχών και θα συμβάλει στη φυσική αποκατάσταση του λόφου του Λυκαβηττού.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

Κατερίνα Κουτσοβούλου
Εμπειρογνώμονας Φύσης/Βιοποικιλότητας
kkoutsovoulou@prasinotameio.gr

Περισσότερες πληροφορίες

- <https://www.eib.org/en/products/blending/ncff/index.htm>
- Πολυετές Πρόγραμμα LIFE 2018-2020